

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 34C/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123208441
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Oros Nemešová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7123208441.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Lýdiou Oros Nemešovou v právnom spore žalobcu: Mesto Košice, so sídlom Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D., zastúpená JUDr. JCLic. E. F., C., G., so sídlom Južná trieda 28, Košice, IČO: 52 858 774, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 15.5.2023 domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra E-KN parc. č. XXX – orná pôda o výmere 13 514 m², v katastrálnom území D., obec D. – D., H. D. I., vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/48 zapísaného na Liste vlastníctva č. XXXX v časti B pod por. č. 18 a že je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra E-KN parc. č. XXX – orná pôda o výmere 9155 m², v katastrálnom území D., obec D. – D., H. D. I., vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/60 zapísaného na Liste vlastníctva č. XXXX v časti B pod por. č. 142.

1.2 Zároveň žalobca žiadal súd, aby mu priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2.1 Žalobu žalobca odôvodnil najmä tými skutkovými tvrdeniami, že žalovaná je v súčasnosti zapísaná ako podielová spoluvlastníčka pozemku registra E-KN parc. č. XXX – orná pôda o výmere 13 514 m², v katastrálnom území D., obec D. – D., H. D. I., vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/48 zapísaného na Liste vlastníctva č. XXXX v časti B pod por. č. 18 a ako podielová spoluvlastníčka pozemku registra E-KN parc. č. XXX – orná pôda o výmere 9155 m², v katastrálnom území D., obec D. – D., H. D. I., vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/60 zapísaného na Liste vlastníctva č. XXXX v časti B pod por. č. 142. Žalobca ďalej uviedol, že vlastnícke právo k žalovaným pozemkom v žalovaných podieloch žalovaná nadobudla titulom osvedčenia o dedičstve sp.zn. 23D/423/99, ako jedna z dedičov po poručiteľovi C. F., ako pôvodnom vlastníkovi zapísanom v tom čase v pozemkovoknižnej vložke č. XXX a č. 24. V tejto súvislosti však žalobca poukázal na skutočnosť, že na základe jemu dostupných listín nedokáže preukázať dedičskú postupnosť, nakoľko nedisponuje príslušným osvedčením o dedičstve sp.zn. XXX/XXX/XX, a z dôvodu ochrany osobných údajov ich nevie zabezpečiť vlastnými prostriedkami. Žalobca v žalobe ďalej argumentoval tým, že vyvlastňovacím rozhodnutím Obvodného národného výboru, odborom výstavby, ÚPAaD č. Výst. 9860/2617/84-Go zo dňa 4.1.1985 s vyznačením dátumu právoplatnosti dňa 10.4.1985 bol žalovaný pozemok parc. č. XXX vyvlastnený v tom čase neznámym dedičom po pôvodnom spoluvlastníkovi C. F. v spoluvlastníckom podiele 252/4032 – in, zapísanom na strane 6 vyvlastňovacieho rozhodnutia a žalovaný pozemok parc. č.

XXX vyvlastnený v tom čase neznámym dedičom po pôvodnom spoluvlastníkovi C. F. v spoluvlastníckom podiele 1/6 – ina, zapísanom na strane 4 vyvlastňovacieho rozhodnutia. Žalobca konštatoval, že v čase vyvlastňovacieho konania príslušný správny orgán konal s vlastníkami podľa aktuálnych zápisov v PKV, teda s tými, ktorí boli v tom čase zapísaní na pozemkovoknižných vložkách č. XXX a č. 24. Keďže správny orgán v rámci vyvlastňovacieho konania konal aj s neznámymi dedičmi po niektorých vlastníkoch (keďže dedičské konanie po pôvodnom vlastníkovi C. F. prebehlo až v roku 1999), rozhodnutím zo dňa 10.11.1984 im zákonným spôsobom ustanovil opatrovníka I. A. F.. Predmetným rozhodnutím bol okrem iných ustanovený opatrovník aj neznámym dedičom po C. F. (str. 2, položka por. č. 48 resp. č. 70). Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.12.1984. Uviedol, že na základe vyššie uvedeného vyvlastňovacieho rozhodnutia sa vlastníkom žalovaných pozemkov vo vyvlastnených podieloch stal Československý štát v zastúpení Zoologická záhrada Košice, ktorá vo vzťahu ku v tom čase neznámym dedičom po pôvodnom vlastníkovi C. F. úplne majetkovoprávne vysporiadala ich podiely na jednotlivých žalovaných pozemkoch. Žalobca argumentoval, že podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 518/1990 Zb. o prechode zakladateľskej a zriaďovateľskej funkcie národných výborov na obce, ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy v znení neskorších predpisov prešla na neho zriaďovateľská funkcia k Zoologickej záhrade Košice a v súlade s ust. § 2 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov veci prešlo na neho vlastnícke právo k žalovaným pozemkom ku dňu účinnosti tohto zákona (išlo o prechod majetku štátu na obec ex lege), t.j. ku dňu 1.5.1991 nadobudol priamo zo zákona vlastnícke právo k žalovaným pozemkom v žalovaných podieloch, a to bez potreby vykonať ďalšie právne úkony. Žalobca poukázal, že podľa Protokolu č. 5 o prechode vlastníctva nehnuteľného majetku v zmysle zákona č. 138/91 Zb. o majetku obcí, uzatvoreného medzi Zoologickou záhradou Košice – Kavečany ako odovzdávajúcim a ním ako preberajúcim prešli žalované pozemky dňom 1.5.1991 do vlastníctva mesta Košice, avšak tento podľa žalobcu mal už len deklaratórny charakter. Zhrnul tak svoju argumentáciu do tvrdenia, že nadobudol vlastnícke právo k žalovaným pozemkom na základe ust. § 2 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, a to dňom účinnosti tohto zákona t.j. dňom 1.5.1991.

2.2 Žalobca však uviedol, že v prípade, ak by sa súd nestotožnil s jeho právnym názorom, že jeho právny predchodca (Československý štát) nadobudol vlastnícke právo k žalovaným pozemkom v žalovaných podieloch na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia, tieto podľa neho alternatívne nadobudol vydržaním vlastníckeho práva k týmto pozemkom, keďže do dobromyseľnej držby predmetných pozemkov vstúpil dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, t.j. dňom 1.5.1991 a vydržacia doba tak uplynula dňom 1.5.2001.

2.3 K otázke nalievavého právneho záujmu žalobca uviedol, že tento je daný z dôvodu, že nie je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník žalovaných pozemkov v žalovaných podieloch aj napriek tomu, že by ním mal byť. Poukázal tiež, že ako vlastník žalovaných pozemkov, nemôže neobmedzene disponovať so žalovanými pozemkami ako so svojim vlastníctvom.

2.4 Žalobca v rámci prostriedkov procesného útoku do konania označil a predložil tieto listinné dôkazy: rozhodnutie Obvodného národného výboru, odboru výstavby, ÚPaA, číslo výst. 9860/2617/84 – Go zo dňa 10.11.1984 o ustanovení opatrovníka neznámym dedičom a účastníkom konania, ktorí sa zdržujú na neznámom mieste, Vyvlastňovacie rozhodnutie zo dňa 4.1.1985, výpis z pozemkovej knihy vložky č. 24 a vložky č. 368, Protokol č. 5 o prechode vlastníctva nehnuteľného majetku v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí zo dňa 23.8.1993, Výpis z Listu vlastníctva č. XXXX, okres D. I., H. D. – D., katastrálne územie D. zo dňa 15.5.2023, Výpis z Listu vlastníctva č. XXXX, okres D. I., H. D. – D., katastrálne územie D. zo dňa 15.5.2023.

3.1 Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 11.7.2023 túto žiadala zamietnuť a priznať jej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Poprela tvrdenie žalobcu, že je vlastníkom sporných nehnuteľností, rovnako poprela tvrdenia, že došlo k vyvlastneniu, odkúpeniu alebo vydržaniu týchto nehnuteľností. K parcele č. XXX J. K. XXX uviedla, že predmetné parcely boli predmetom dedičského konania po nebohom C. F., ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX. Doplnila, že pôvodné dedičské konanie po jej právnom predchodcovi C. F. prebehlo pod sp.zn. 38D/890/93, Dnot 52/94, v ktorom bolo aj vydané uznesenie Obvodného súdu Košice I zo dňa 29.7.1994, v ktorom vystupovala ako jedna z dedičov. Nie je podľa žalovanej pravdivé konštatovanie žalobcu, že predmetné parcely mali byť vyvlastnené v tom čase neznámym dedičom po pôvodnom spoluvlastníkovi C. F., nakoľko C. F. bol v tom čase živou osobou, zdržiaval sa na známom mieste a zomrel až v roku 1993, a teda nemohlo dôjsť k účinnému vyvlastneniu jeho spoluvlastníckych podielov na pozemkoch, pretože správny orgán nekonal s ním, ale s neznámymi dedičmi po ňom, pričom bol živý a na známom mieste, a nemohol mu tak správny orgán ustanoviť opatrovníka. Uviedla, že nemala, a ani jej právni predchodcovia nemali žiadnu vedomosť o

vyvlastňovacom rozhodnutí. Nikdy im toto vyvlastňovacie rozhodnutie nebolo doručené, a ani im nebola zaplatená žiadna odplata za údajne vyvlastnený pozemok. Z uvedeného dôvodu tak vyvlastňovacie rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť, ako to už vyplýva z konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a aj Ústavného súdu Slovenskej republiky. Navyiac podľa žalovanej takéto rozhodnutie nebolo prípustné doručovať verejnou vyhláškou. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na skutočnosť, že rozhodnutie o vyvlastnení je rozhodnutím, s ktorým sa spája prevod vlastníckeho práva, a preto ho nebolo možné vydať vo forme verejnej vyhlášky a doručovať ho verejnou vyhláškou. Konštatovala, že nemôže byť účinné rozhodnutie o vyvlastnení, keď sa konalo s mŕtvou osobou, alebo neznámymi dedičmi, ktorí boli známi, alebo z osobou zdržujúcou sa na neznámom mieste, ktorá bola známa. Úmyselne zlý postup bol v tom, že štátny orgán vychádzal z pozemkových kníh, kde zápisy skončili v roku 1964. Navyiac v pozemkových knihách bolo uvedené iba meno a priezvisko. Štátny orgán, zneužívajúc svoje postavenie, nezisťoval skutočných vlastníkov, nezisťoval na štátnom notárstve či osoba zomrela, či prebehlo dedičské konanie, nezisťoval pobyty cez políciu, alebo register obyvateľov. Štátny orgán nezisťoval o koho ide, teda o akú osobu z pozemkovej knihy, len zapísal, že je to osoba zdržujúca sa na neznámom mieste, pričom išlo o osobu, ktorá bola evidovaná v evidencii obyvateľov a zdržovala sa na známom mieste. V súvislosti s doručovaním verejnou vyhláškou žalovaná vyslovila pochybnosť, že vyvlastňovacie rozhodnutie bolo skutočne vyvesené na úradnej tabuli, teda spôsobom v mieste obvyklým. Podľa žalovanej žalobca ani nepreukázal, že doručovanie verejnou vyhláškou sa skutočne realizovalo, a že rozhodnutie bolo vyvesené, a rovnako nepreukázal ani kde bolo vyvesené a po aký dlhý čas bolo vyvesené.

3.2 K žalobcovi tvrdenému vydržaniu žalovaná uviedla, že s týmto tvrdením sa nemôže stotožniť a poprela, že by žalobca nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vydržaním. Argumentovala, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Poukázala na právnu zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet), a preto nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností. Uviedla, že žalobca nemohol nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, lebo neboli splnenie podmienky vydržania, a to z dôvodov, že žalobca nebol dobromyseľný, že mu vlastnícke právo patrí, a ani nenakladal s nehnuteľnosťou ako vlastník. Podľa názoru žalovanej žalobca objektívne nemohol byť dobromyseľný, že je vlastníkom nehnuteľnosti, lebo štát ani štátna organizácia nebola evidovaná ako vlastník sporných pozemkov v evidencii nehnuteľnosti, a teda v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb., ani v čase podpísania delimitačného protokolu vlastníctvo štátu nevyplývalo z evidencie nehnuteľností; žalobca taktiež nikdy nebol evidovaný ako vlastník nehnuteľnosti a nikdy sa toho práva ani nedomáhal určovacou žalobou, alebo v ROEP, teda za celých 30 rokov, práve naopak v evidencii nehnuteľnosti celých 32 rokov boli evidovaní ako vlastníci žalovaná a jej právni predchodcovia; žalobca ani v Registri obnovenej evidencie pozemkov nebol zapísaný ako vlastník, ani po schválení Registra obnovenej evidencie pozemkov nepodal určovaciu žalobu napriek tomu, že vedel, že v nie je evidovaný ako vlastník. Žalovaná konštatovala, že žalobca nepostupoval s obvyklou mierou opatrnosti, nakoľko z evidencie nehnuteľnosti vedel, že štát nie je evidovaný ako vlastník sporných pozemkov, a že ako vlastníci sú evidované fyzické osoby, a napriek tomu sa nedomáhal zápisu svojho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností resp. sa nedomáhal určenia vlastníckeho práva žalobou na súde celých 31 rokov. Dôležitým faktom podľa žalovanej, ktorý svedčí o tom, že žalobca nebol dobromyseľný je skutočnosť, že Zoologická záhrada Košice platila vlastníkom pozemkov v areáli Zoo nájomné za užívanie ich pozemkov. Preto má za to, že ak by sa žalobca cítil ako vlastník, Zoologická záhrada Košice (mestská príspevková organizácia) by nájomné zmluvy neuzatvárala a neplatila by nájomné. O tom, že mesto Košice nebolo v žiadnom prípade dobromyseľné svedčí podľa žalovanej aj ďalšia skutočnosť, že Okresný úrad Košice, katastrálny odbor vo svojom rozhodnutí pod sp. zn. C15/2014 zo dňa 4.2.2014 podľa zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva v pozemkom v platnom znení schválil Register obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) v katastrálnom území D., obec F. K. D. – D., a zároveň okresný úrad zapísal údaje registra v zmysle ust. § 7 ods. 5 zákona č. 180/1995 Z. z. do katastra nehnuteľností. V tejto súvislosti poukázala, že žalobca sa ani v rámci tohto konania nedomáhal svojho údajného vlastníckeho práva, neuvádzal, že malo dôjsť k vydržaniu, neuvádzal, že bol dobromyseľný, a zároveň ani po vydaní tohto rozhodnutia nepodával žaloby o určenie vlastníckeho práva na príslušné súdy. Uviedla, že žalobca začal podávať žaloby o určenie vlastníckeho práva až ako reakciu na správanie vlastníkov, ktorí sa začali domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, resp. vydania odplaty za užívanie nehnuteľností.

3.3 V rámci prostriedkov procesnej obrany žalovaná pripojila a predložila listinné dôkazy: Osvedčenie o dedičstve v dedičskej veci po poručiteľovi C. F. vydané A. J. D., notárom ako súdnym komisárom dňa 30.3.2000 pod sp.zn. 23D 423/99, Dnot 81/99, uznesenie Obvodného súdu Košice 1 vydané v dedičskej veci po poručiteľovi C. F. dňa 29.7.1994 pod sp.zn. 38D 890/93, Dnot 52/94, kúpnu zmluvu zo dňa 28.8.2009 uzavretú medzi predávajúcou J. L. a žalobcom ako kupujúcim, nájomnú zmluvu uzavretú medzi M. L. ako prenajímateľom a Zoologickou záhradou Košice ako nájomcom zo dňa 19.12.2007, nájomné zmluvy uzavreté medzi A. N. ako prenajímateľom a Zoologickou záhradou Košice ako nájomcom zo dňa 20.11.2007 a zo dňa 28.9.2017, nájomnú zmluvu uzavretú medzi F. O. ako prenajímateľom a Zoologickou záhradou Košice ako nájomcom zo dňa 19.12.2007, nájomnú zmluvu uzavretú medzi A. O. ako prenajímateľom a Zoologickou záhradou Košice ako nájomcom zo dňa 19.12.2007, odpoveď žalobcu zo dňa 30.4.2010 týkajúcu sa majetkovoprávneho vyporiadania pozemkov adresovanú F. P. a H. E., oznámenie Archívu mesta Košice adresované P. I. zo dňa 5.12.2016 o skutočnosti, že vyvlastňovacie rozhodnutie vydané Obvodným národným výborom Košice I., odborom výstavby, ÚPaA č. Výst. 10863/2865/84/85 – Go zo dňa 5.2.1985 sa v archíve mesta Košice vo fonde ObNV Košice I. nenachádza, žiadosť M. L., F. L. a A. O. o majetkovo právne vysporiadanie adresované žalobcovi zo dňa 23.5.2013, rozhodnutie Okresného úradu Košice, katastrálneho odboru zo dňa 4.2.2014 o schválení Registra obnovenej evidencie pozemkov v katastrálnom území D., zápisnicu o pojednávaní zo dňa 2.2.2022 sp.zn. 29C/79/2020 vo veci žalobkyne Q. R. proti Mesto Košice, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.7.2021, sp.zn. IV. ÚS 372/2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.3.2010, sp.zn. 5 Cdo 107/2008, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.2.2016, sp.zn. 2MCdo/4/2014, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.2.2021, sp.zn. 3 Cdo 263/2018, rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 20.11.2019, sp.zn. 10C/29/2012, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 16.6.2021, sp.zn. 11Co/126/2020, rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 5.10.2011, sp.zn. 8C/213/2007, rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo dňa 14.2.2020, sp.zn. 60C/23/2018, rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 4.8.2021, sp.zn. 26C/68/2020, rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 31.5.2022, sp.zn. 35C/2/2021.

4. Replika zo strany žalobcu podaná nebola, teda ani žalovaná nebola vyzvaná k podaniu dupliky.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán sporu, listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu a zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. Z Listu vlastníctva č. XXXX, okres D. I., H. D. – D., katastrálne územie D. vyplýva, že žalovaná je aktuálne evidovaná ako podielová spoluvlastníčka pozemku registra E KN, parcelné číslo XXX, druh pozemku orná pôda o výmere 13 514 m² vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/48, zapísaná na liste vlastníctva v časti B pod poradovým číslom 18 a ako právny titul nadobudnutia je uvedené rozhodnutie o schválení ROEP C – 15/2014 – Bal z 4.2.2014, Z 1048/2014, pvz. 44/2014, PKV 3680, osvedčenie o dedičstve sp.zn. 23D 423/99, Dnot 81/99, Z 671/2000, Pol. VZ – 109/00, vl. č. XXX.

7. Z Listu vlastníctva č. XXXX, okres D. I., H. D. – D., katastrálne územie D. vyplýva, že žalovaná je aktuálne evidovaná ako podielová spoluvlastníčka pozemku registra E KN, parcelné číslo XXX, druh pozemku orná pôda o výmere 9155 m² vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/60, zapísaná na liste vlastníctva v časti B pod poradovým číslom 142 a ako právny titul nadobudnutia je uvedené osvedčenie o dedičstve sp.zn. 23D 423/99, Dnot 81/99, Z – 671/2000 – číslo zmeny 109/2000, rozhodnutie Okresného úradu Košice, katastrálny odbor č. X – 120/2020 – Orl zo dňa 26.11.2020, právoplatné dňa 7.1.2021 – číslo zmeny 6/2021.

8. Zo žalovanou predloženého uznesenia Obvodného súdu Košice 1 zo dňa 29.7.1994 vydaného pod sp.zn. 38D 890/93, Dnot 52/94 vyplýva, že po právnom predchodcovi žalovanej C. F., nar. X.X.XXXX, naposledy bytom D. – D. XXX a tam zomrelom dňa 19.9.1993, dedila žalovaná ako dedička zo zákona v I. dedičskej skupine spolu s ďalšími súrodencami P. F. a D. L., ktorí uzavreli v dedičskom konaní dedičskú dohodu. Z predmetného uznesenia je zrejmé, že predmetom prejednávaneho dedičstva neboli sporné pozemky registra E KN, parcelné číslo XXX a parcelné číslo XXX.

9. Zo žalovanou predloženého Osvedčenia o dedičstve vydaného JUDr. Andrejom Kašperom, notárom ako súdnym komisárom dňa 30.3.2000 pod sp.zn. 23D 423/99, Dnot 81/99 (poznámka súdu – dedičské konanie o dodatočnom novoobjavenom majetku, ktorý podľa ust. § 175x vtedy platného

a účinného Občianskeho súdneho poriadku v pôvodnom dedičskom konaní vedenom pod sp.zn. 38D 890/93, Dnot 52/94 nebol pojatý do dedičstva) je preukázaná skutočnosť, že žalovaná dedila svoje spoluvlastnícke podiely na sporných pozemkoch registra E KN, parcelné číslo XXX a parcelné číslo XXX po poručiťovi C. F., nar. X.X.XXXX, naposledy bytom D. – D. XXX a tam zomrelom dňa 19.9.1993.

10. Z výpisu z pozemkovej knihy, vložky č. 24 súd zistil, že právny predchodca žalovanej C. F. bol podielovým spoluvlastníkom parcely č. XXX Roľa Pod Borky a z výpisu z pozemkovej knihy, vložky č. 368 zo dňa 15.7.1982 tiež vyplýva, že právny predchodca žalovanej C. F. bol podielovým spoluvlastníkom parcely č. XXX Roľa v hone Banisko.

11.1 Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že Obvodný národný výbor Košice I., odbor výstavby, územného plánovania a architektúry svojím rozhodnutím zo dňa 10.11.1984 vydaným pod č. Výst. 9860/2617/84 – Go ustanovil účastníkom vyvlastňovacieho konania - neznámym dedičom po vlastníkoch nehnuteľností (uvedení pod bodom 1. až 169.) a účastníkom konania, ktorí sa zdržujú na neznámom mieste (uvedení pod bodom 1. až 180.) opatrovníka v osobe I. A. F., bytom D. XX S. D..

11.2 Právny predchodca žalovanej je v rozhodnutí uvedený na strane 2 pod poradovým číslom 48. a č. 70., pričom z rozhodnutia je zrejmé, že v tomto prípade bol opatrovník ustanovený neznámym dedičom po C. F., ktorý však v čase vydania tohto rozhodnutia žil a zdržiaval sa na známom mieste D. – D. XXX, kde aj zomrel dňa XX.X.XXXX, ktorá skutočnosť vyplýva aj z uznesenia Obvodného súdu Košice 1 zo dňa 29.7.1994 vydanom pod sp.zn. 38D 890/93, Dnot 52/94, ktorý rozhodoval vo veci prejedania dedičstva po nebohom poručiťovi C. F..

12. Obvodný národný výbor Košice I., odbor výstavby, územného plánovania a architektúry zo dňa 4.1.1985 číslo Výst. 9860/2617/84 – Go po vykonanom ústnom pojednávaní dňa 20.12.1984 verejnou vyhláškou vyvlastnil v prospech čl. štátu v správe ZOO Košice, Alejová 2 nehnuteľnosti v katastrálnom území D. – Kavečany od neznámych dedičov po vlastníkoch vyvlastňovaných nehnuteľností a od vlastníkov zdržujúcich sa na neznámom mieste. Z rozhodnutia je zrejmé, že predmetným rozhodnutím bola vyvlastnená parcela č. XXX o výmere 1126 m² za náhradu vo výške 75,10 Kčs zapísaná v pôvodnej pozemkovoknižnej vložke č. XX a parcela č. XXX o výmere 12 624 m² za náhradu vo výške 315,60 Kčs zapísaná v pôvodnej pozemkovoknižnej vložke č. XXX a to voči neznámym dedičom po C. F. (str. 4 a str. 6 vyvlastňovacieho rozhodnutia). Na vyvlastňovacom rozhodnutí sa nachádza poznámka, že toto rozhodnutie malo byť vyvesené dňa 11.3.1985 a zvesené dňa 26.3.1985. O vydaní rozhodnutia bola upovedomená aj opatrovníčka I. A. F., ktorej malo byť rozhodnutie doručené dňa 11.3.1985.

13. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právnu argumentáciu strán sporu, vykonal dokazovanie vo vyššie naznačenom smere a vec právne posúdil nasledovne:

14. Podľa ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

15. Podľa ust. § 1 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí účelom tohto zákona je ustanoviť, ktoré veci z majetku Slovenskej republiky prechádzajú do vlastníctva obcí, a upraviť majetkové postavenie a hospodárenie obcí s ich majetkom.

16. Podľa ust. § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, okrem hnutelností patriacich orgánom miestnej štátnej správy, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú.

17. Podľa ust. § 2 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí veci, ku ktorým patrilo právo hospodárenia štátnym podnikom, rozpočtovým, príspevkovým organizáciám a drobným prevádzkárňam národných výborov, ku ktorým prešla zakladateľská alebo zriaďovateľská funkcia na obec podľa osobitného predpisu, prechádzajú z majetku Slovenskej republiky do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú. Obce si vzájomné práva a povinnosti upravia zmluvne.

18. Podľa ust. § 2 ods. 3 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí veci, ku ktorým patrilo právo hospodárenia štátnym podnikom, rozpočtovým a príspevkovým organizáciám a ku ktorým prešla zakladateľská a zriaďovateľská funkcia na ústredný orgán štátnej správy alebo na príslušný orgán

miestnej štátnej správy, prechádzajú z majetku Slovenskej republiky do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú, ak ústredný orgán štátnej správy alebo príslušný orgán miestnej štátnej správy preniesie svoju zakladateľskú alebo zriaďovateľskú funkciu na obec na základe dohody alebo ak tak ustanoví osobitný predpis.

19. Podľa ust. § 2 ods. 5 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu právo hospodárenia Stavoinveste, bývalej Výstavbe hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a bývalým okresným národným výborom za účelom zabezpečenia systému komplexnej bytovej výstavby, účelovej investičnej výstavby a individuálnej bytovej výstavby, prechádzajú do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú, okrem časti majetku, ktorý sa podľa § 3 písm. e) a f) tohto zákona nestáva majetkom obce.

20. Podľa ust. § 2 ods. 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí vecí a majetkové práva podľa odsekov 1, 2 a 5 nadobúda obec dňom účinnosti tohto zákona.

21. Podľa ust. § 14 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí o prechode vlastníctva vecí, postúpení majetkových práv a záväzkov sú povinné spísať odovzdávajúce a nadobúdajúce právnické osoby písomné protokoly. O prechode práva hospodárenia k veciam a postúpení majetkových práv a záväzkov do správy organizácií spíšu protokoly orgány miestnej štátnej správy, obecné zastupiteľstvá a organizácie.

22. Podľa ust. § 14 ods. 4 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí obce, mestá, mestské časti a organizácie založené alebo zriadené obcou sú povinné podať do 12 mesiacov od účinnosti tohto zákona návrh na zápis do evidencie nehnuteľností. Ak sa nadobudnutie majetku viaže na ďalšie podmienky, sú povinné podať návrh do 12 mesiacov od prevzatia majetku.

23. Podľa ust. § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

24. Podľa ust. § 37 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný. Právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

25. Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

26. Podľa ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

27. Podľa ust. § 131 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30.6.1988 vyvlastniť vec, ktorá je v osobnom vlastníctve, možno len v dôležitom záujme spoločnosti, a to na základe zákona a za náhradu. To isté platí, ak sa má osobné vlastníctvo k veci trvale obmedziť.

28. Podľa ust. § 132a ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991 kto s vecou nakladá ako so svojou a so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný, že mu vec patrí, má – pokiaľ nie je ustanovené inak – obdobné práva na ochranu, aké má vlastník vecí.

29. Podľa ust. § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991 ak sa nehnuteľná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo účinnosťou zmluvy; na jej účinnosť je potrebná registrácia štátnym notárstvom, ak nejde o prevod do socialistického vlastníctva.

30. Podľa ust. § 135a ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.12.1991 vlastníkom vecí, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnuťnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Obdobne, pokiaľ nie je ustanovené inak, nadobudne občan aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§132a ods. 2).

31. Podľa ust. § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

32. Podľa ust. § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

33. Podľa ust. § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

34. Podľa ust. § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

35. Podľa ust. § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

36. Podľa ust. § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125).

37. Podľa ust. § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

38. Podľa ust. § 134 ods. 4 Občianskeho zákonníka pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

39. Predmetom konania je určenie vlastníckeho práva, pričom žalobca odvodzuje vlastnícke právo od svojho právneho predchodcu (Československého štátu), ktorý mal nadobudnúť vlastnícke právo na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia Obvodného národného výboru, odboru výstavby, ÚPAaD č. Výst. 9860/2617/84 – Go zo dňa 4.1.1985 s vyznačením dátumu právoplatnosti dňa 10.4.1985, a následne malo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva na žalobcu ex lege v súlade s ust. § 2 ods. 2 zákona 138/1991 Zb. ku dňu účinnosti tohto zákona (t.j. ku dňu 1.5.1991).

40. Základnou podmienkou úspešnosti určovacej žaloby podľa ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku je preukázanie naliehavého právneho záujmu na určení, ktorého sa žalobca domáha, keďže naliehavý právny záujem v prejednávanom spore nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu.

41. Naliehavý právny záujem predstavuje podmienku úspešnosti žaloby v zmysle ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, pričom rozhodujúcim kritériom je skutočnosť, či prípadný vyhovujúci rozsudok bude mať pre žalobcu právny význam a či sporové konanie bude užitočné, t.j. odstráni spory medzi stranami. Súdna prax je dlhodobo jednotná v tom, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, ak je ako vlastník nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností zapísaný žalovaný, pretože vyhovujúci rozsudok je podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Povinnosť preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení, či tu právo je alebo nie je, v konaní zaťažuje žalobcu, pričom naliehavý právny záujem musí nutne existovať v čase vyhlásenia rozhodnutia.

42. Z uvedeného nepochybne vyplýva naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení, pretože bez tohto určenia je jeho právo ohrozené resp. jeho právne postavenie neisté, pretože v katastri nehnuteľností je na príslušných Listoch vlastníctva č. XXXX J. K. XXXX pre okres D. I., H. D. – D., katastrálne územie D. ako podielová spoluvlastníčka sporných nehnuteľností evidovaná žalovaná, pričom zmenu zápisu vlastníckeho práva bez rozhodnutia súdu nemožno vykonať.

43. Medzi stranami sporu je nesporné, že predmetom vyvlastňovacieho konania boli nehnuteľnosti špecifikované v rozhodnutí, a ktoré sú aj predmetom tohto sporu.

44. Spornými sa stali otázky, či došlo k účinnému vyvlastneniu predmetných nehnuteľností, a ak nie, tak či žalobca nadobudol vlastnícke právo vydržaním, teda či sú splnené podmienky vydržania, či všeobecný súd okrem skúmania, či sa jedná o nulitný (ničotný) správny akt, môže preskúmať aj to,

či tento akt nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, či bolo možné právnomu predchodcovi žalovanej A. F. resp. dedičom po A. F. ustanoviť vo vyvlastňovacom konaní opatrovníka, otázka riadneho doručenia vyvlastňovacieho rozhodnutia a spornou v konaní strany sporu učinili aj otázku vedomosti resp. nevedomosti právneho predchodcu žalovanej o vyvlastňovacom rozhodnutí a otázku vyplatenia náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti.

45. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalovaná je právnou nástupkyňou po poručiťovi C. F., nar. X.X.XXXX, bytom D. – D. XXX a tam aj zomrelom dňa XX.X.XXXX.

46.1 Je nesporné, že Obvodný národný výbor Košice I., odbor výstavby, územného plánovania a architektúry svojím rozhodnutím zo dňa 10.11.1984 vydaným pod č. Výst. 9860/2617/84 – Go ustanovil účastníkom vyvlastňovacieho konania - neznámym dedičom po vlastníkoch nehnuteľností (uvedení pod bodom 1. až 169.) a účastníkom konania, ktorí sa zdržujú na neznámom mieste (uvedení pod bodom 1. až 180.) opatrovníka v osobe I. A. F., bytom D. XX S. D..

46.2 Právny predchodca žalovanej C. F. je v rozhodnutí uvedený na strane 5 pod poradovým číslom 48. a 70., pričom v tomto prípade správny orgán konal s neznámymi dedičmi po pôvodnom vlastníkovi C. F., ktorý však v čase vyvlastňovacieho konania žil a do svojej smrti dňa 19.9.1993 sa zdržiaval na známom mieste, a to na adrese svojho trvalého pobytu D. – D. XXX. Ustanovenie opatrovníka neznámym dedičom po v tom čase žijúcom C. F. a existencia takéhoto zápisu nebola medzi stranami sporná.

47. Nestalo sa v spore sporným, že Obvodný národný výbor Košice I., odbor výstavby, územného plánovania a architektúry zo dňa 4.1.1985 číslo Výst. 9860/2617/84 – Go vyvlastnil v prospech čsl. štátu v správe ZOO Košice, Alejová 2 nehnuteľnosti - parcelu č. XXX o výmere 1126 m² zapísanú v pôvodnej pozemkovoknižnej vložke č. XX a parcelu č. XXX o výmere 12 624 m² zapísanú v pôvodnej pozemkovoknižnej vložke č. XXX a to voči neznámym dedičom po C. F. (str. 4 a str. 6 vyvlastňovacieho rozhodnutia). Podľa rozhodnutia o vyvlastnení o vydaní tohto rozhodnutia boli upovedomení ZOO Košice, Stredisko geodézie, Košice – mesto, Štátne notárstvo Košice – mesto, Štátne notárstvo Košice – vidiek, I. A. F. a ostatným účastníkom konania verejnou vyhláškou podľa ust. § 26 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

48. Za nepochybnú tak súd prvej inštancie považuje skutočnosť, že právny predchodca žalovanej C. F. v čase vydania vyvlastňovacieho rozhodnutia žil a zdržiaval sa v tom čase na známom mieste – v mieste svojho bydliska na adrese D. – D. XXX, a aj napriek tejto skutočnosti správny orgán ustanovil jeho dedičom v rámci vyvlastňovacieho konania opatrovníka ako osobám neznámym v osobe I. A. F..

49. Dokazovaním v spore bolo zistené, že v správnom konaní, v ktorom bolo vydané predmetné vyvlastňovacie rozhodnutie, správny orgán konal ako s účastníkmi – vlastníkmi vyvlastňovaných pozemkov podľa údajov zistených z pozemkovej knihy, v ktorej sa zápisy prestali vykonávať už v roku 1964. Súd v tejto súvislosti dopĺňa, že v niektorých prípadoch úrad konal vo vyvlastňovacom konaní aj s osobami, ktoré boli vedené v pozemkovej knihe ako vlastníci, ale v čase vydania vyvlastňovacieho rozhodnutia boli mŕtvi, a teda správny orgán konal s osobami, ktoré v tom čase nemali spôsobilosť mať práva a povinnosti, a teda aj nemali spôsobilosť byť účastníkmi takéhoto konania, resp. ustanovil v konaní opatrovníka žijúcim osobám, ktorých pobyt bol známy, resp. neznámym dedičom po stále žijúcich osobách.

50.1 V tejto súvislosti súd prvej inštancie zdôrazňuje, že opatrovníka bolo možné aj v čase vyvlastňovacieho konania ustanoviť len účastníkovi konania, ktorého pobyt nie je známy; alebo ktorému sa nepodarilo doručiť písomnosť na známu adresu v cudzine a ktorý si neustanovil zástupcu; ako aj účastníkovi konania, ktorý je postihnutý duševnou alebo inou poruchou, pre ktorú nemôže konať, a nemá zákonného zástupcu.

50.2 Jeho ustanovenie tak nemohlo v žiadnom prípade prichádzať do úvahy u fyzickej osoby, ktorá žila a zdržiavala sa na známom mieste, resp. dedičom po stále žijúcej osobe tak, ako to bolo aj v tomto prejednávacom prípade. Možno konštatovať nezákonný postup správneho orgánu, ktorý nekonal v rámci vyvlastňovacieho konania so žijúcim spoluvlastníkom sporných nehnuteľností C. F., nedoručoval mu rozhodnutia, ale jeho dedičom ustanovil opatrovníka, pričom je v tejto súvislosti nevyhnutné doplniť, že pri vynaložení potrebnej a náležitej starostlivosti mohol mať (musel mať) správny orgán vedomosť, že právny predchodca žalovanej žije a zdržiava sa na známej adrese, ktorú mal evidovanú ako adresu pobytu do svojej smrti dňa 19.9.1993.

51. Súd tak dospel k záveru, že vyvlastňovacie rozhodnutie Obvodného národného výboru Košice I., odboru výstavby, územného plánovania a architektúry zo dňa 4.1.1985 číslo Výst. 9860/2617/84 – Go nielenže nemohlo nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť, a to ani na základe doručenia ustanovenej opatrovníčke, ale došlo k takej vade, ktorá je tak závažná, že vyvlastňovacie rozhodnutie je potrebné považovať za nulitný akt a nemohlo nadobudnúť právne účinky. Právny predchodca žalovanej C. F. totiž v čase vyvlastňovacieho konania žil, zdržiaval sa na známej adrese tak, ako bol evidovaný v registri obyvateľov, keďže každý občan musel byť prihlásený na trvalý pobyt, pričom nemal žiadnu vedomosť o vyvlastňovacom rozhodnutí, ani o konaní, ktoré mu predchádzalo, nikdy mu nebolo vyvlastňovacie rozhodnutie doručené, a ani mu nebola vyplatená žiadna náhrada za vyvlastnený pozemok. V rámci súdneho prieskumu správneho aktu platí, že ak správny orgán nekonal s vlastníkom, ktorému nebolo ani doručené rozhodnutie o vyvlastnení, toto rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť v právom slova zmysle ani k vyvlastneniu nehnuteľnosti.

52. Na tomto mieste súd uvádza, že v zásade pre všetky správne rozhodnutia platí tzv. prezumpcia správnosti. To znamená, že správne rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie, ktoré vyvolá právom predpokladané účinky, pokiaľ sa zákonom stanoveným spôsobom nestane neplatným (je zrušené alebo zmenené).

53. Súdna prax ale ustálila, že prezumpcia správnosti neplatí pre nulitné rozhodnutia, ktoré majú tak závažné chyby, že to spôsobuje ich neexistenciu od samotného počiatku. Nulitné správne rozhodnutie nemôže vyvolať žiadne právne účinky a nikoho žiadnym spôsobom nezaväzuje. Ak súd zistí, že správny orgán vydal nulitný správny akt, teda paakt, čo je vlastne neexistujúce rozhodnutie, nezaobera sa prípadnými ďalšími námietkami, pretože možno skúmať len zákonnosť aktu, ktorý existuje. Neexistencia rozhodnutia znamená, že rozhodnutie nebolo doteraz v zákonom ustanovenej forme vydané alebo, že vydané bolo, ale trpí takými ťažkými vadami, ktoré mali za následok jeho ničotnosť. Nulita je dôsledok takých závažných väd, ktoré spôsobujú, že o akte už vôbec nemožno hovoriť. V prípade nulity aktu nemožno vôbec uvažovať o prezumpcii správnosti aktu.

54. Povaha účinkov správnych rozhodnutí (aktov) teda závisí od rozlišovania chybných (vadných) a nulitných správnych aktov, hlavne s dôrazom na dôvody vedúce k nulite a na zásadu prezumpcie správnosti správneho aktu. Pokiaľ pôjde o akt nulitný (ničotný alebo tzv. paakt), nevznikajú z neho žiadne právne následky, na rozdiel od neplatného aktu, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti, až do doby zrušenia jeho účinkov.

55. K ďalším sporným otázkam súd uvádza, že súdna prax tiež ustálila, že všeobecné súdy sú oprávnené skúmať, či správny akt nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť.

56. Za ustálenú súdnu prax vo vzťahu k posúdeniu spornej otázky možnosti (a povinnosti) všeobecných súdov /okrem skúmania, či sa jedná o nulitný (ničotný) správny akt/ zároveň preskúmať aj to, či tento akt nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, súd poukazuje na judikatúru:

57. R 220/1950 Zbierky rozhodnutí československých súdov, z ktorého vyplýva, že „súd nie je oprávnený skúmať meritosť správneho aktu, ale z aktu sameho skúma, či ide o správny akt (na rozdiel od tzv. pseudoaktu), či je vydaný v medziach právomoci dotyčného úradu a či je právoplatný alebo vykonateľný“.

58. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/123/2003 vyplýva, že „Mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu; môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný (ničotný). Nulitným aktom je správny akt, vydaný tzv. absolútne vecne nepriateľným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky, na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti až do doby zrušenia jeho účinkov (zrušením alebo zmenením. Okrem povinnosti skúmať, či predpokladaný správny akt vôbec je správnym aktom (či nie je paktom) a či ide o akt vydaný v medziach právomoci príslušného orgánu, sú súdy rovnako povinné zaoberať sa tým, či správny akt nadobudol právoplatnosť a či je vykonateľný (R 220/1950 Zbierky rozhodnutí československých súdov)“.

59. V rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/3/2003 dovolací súd konštatoval, že „všeobecne súdy sú oprávnené skúmať, či správny akt je vôbec správnym

aktom, či nejde o akt ničotný, či nadobudol právoplatnosť a či je vykonateľný. V rámci súdneho prieskumu správneho aktu potom prirodzene platí, že ak sa nekonalo so skutocným vlastníkom a nebolo mu ani doručené rozhodnutie o vyvlastnení, toto rozhodnutie nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť v právnom slova zmysle ani k vyvlastneniu nehnuteľnosti. Inými slovami povedané, vlastník nemohol stratiť vlastníctvo k veci na základe rozhodnutia vydaného v konaní, ktoré ho účastníkom nebol (rozhodnutie bolo publikované pod č. 48/2003 ZSP).

60. Podobne Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp.zn. 5Cdo/157/2007 zo dňa 14.10.2008 okrem iného vyslovil: „K preskúmateľnosti správnych aktov Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné, okrem dôvodov uvažovaných odvolacím súdom, uviesť, že všeobecne súdy nie sú oprávnené skúmať ich platnosť či zakonnosť (nejde totiž o právny úkon) mimo rámca správneho súdnictva, ale zásadne len so zreteľom na to, či išlo o akty nulitné (ničotné), teda o akty, ktorých vady sú tak závažné (čo do zápornej kvality vady), že sa neuplatní prezumpcia ich správnosti. Tieto akty nevyžadujú zvláštny proces na odstránenie vady (alebo aktov samých), ale nikto ich nemusí rešpektovať a od začiatku sa na ne hľadiť ako na akty neexistujúce. Mimo povinnosť skúmať, či predpokladaný správny akt vôbec je správnym aktom (či nie je paaktom) a či ide o akt vydaný v medziach právomoci príslušného orgánu, sú súdy rovnako povinné zaoberať sa tým, či správny akt nadobudol právoplatnosť a či je vykonateľný. Pri kategórii aktov, ktoré sú len vecne chybné alebo nezákonne platí prezumpcia ich správnosti, pokiaľ nie sú vymedzeným postupom opravené alebo zrušené a musia byť považované za bezchybné, majú právne účinky a sú pre súdy v zmysle § 135 ods. 2 O.s.p. závažné.“

61. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodnutie o vyvlastnení je ničotným (nulitným) aktom a aj po jeho vydaní zostalo zachované vlastnícke právo v tom čase žijúceho pôvodného spoluvlastníka C. F., a po jeho smrti dňa 19.9.1993 vlastnícke právo jeho právnych nástupcov – dedičov P. F., D. L. a žalovanej.

62. Vzhľadom na tento záver, že československý štát neúčinne vyvlastnil sporné pozemky a vychádzajúc zo zásady nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet (z neprávania nemôže vzniknúť právo), ak štát riadne nenadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto konania, nemohlo dôjsť ani k platnému prevodu vlastníckeho práva na žalobcu s poukazom na ust. § 2 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších zmien a doplnkov.

63. V tejto súvislosti súd prvej inštancie odkazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.2.2010, sp.zn. I. ÚS 50/2010, ktorý v ňom poukázal na zásadu rímskeho práva (nemo plus iuris ad alienum transferre potest, quam ipse habet), v zmysle ktorej z neprávania nemôže vzniknúť právo. Zdôraznil, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť.

64. Súd ďalšiu argumentáciu žalobcu o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním nepovažoval tiež za dôvodnú. Žalobca uvádzal, že vlastníctvo nadobudol priamo zo zákona a nemusel mať ani vedomosť o spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva svojho predchodcu - štátu, a teda ani o vadách vyvlastňovacieho rozhodnutia. Pre účely posúdenia vydržania daných pozemkov mal za to, že vstúpil do dobromyseľnej držby na základe iných skutkových okolností než jeho právny predchodca (čl. štát), a to dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb., t.j. dňom 1.5.1991, kedy jeho dobromyseľnosť je potrebné odvodzovať od citovaného zákona ako titulu vstupu do držby.

65. Podľa názoru súdu bolo potrebné v prvom rade posúdiť dobromyseľnosť žalobcu v čase vstupu do držby, teda či žalobca bol vo vzťahu k všetkým okolnostiam presvedčený o oprávnenosti vstupu do držby. Existencia alebo neexistencia dobromyseľnosti sa totiž odvíja od skutočností, na základe ktorých sa strana sporu, ktorá sa domáha určenia vlastníckeho práva, získala vec do držby - svojej faktickej moci, t.j. či sa žalobca so zreteľom na všetky okolnosti domnieval, že vec mu vlastnícky patrí a nakladal s ňou ako s vecou vlastnou. Žalovaná namietala skutočnosť, že žalobca žiada určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam na základe domnelého titulu, ktorým bolo neúčinné vyvlastňovacie rozhodnutie a tiež nedodržanie ust. § 2 a ust. § 14 ods. 4 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Žalobca argumentoval tým, že s vecou nakladal ako s vlastnou, vynakladal na ňu náklady a nebol rušený v jej užívaní.

66. Podľa názoru súdu žalobca si nemôže započítať držbu svojho právneho predchodcu, pretože ten ako štát nebol dobromyseľný v čase vstupu do držby, keďže štát spôsobil nezákonnosť vyvlastňovacieho rozhodnutia, nemožno toto rozhodnutie považovať za právne akceptovateľný titul vstupu do držby (uvedené vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo/107/2008).

67. Súd sa preto osobitne zaoberal, či bol žalobca dobromyseľný v čase vstupu do držby, a teda či vstúpil do dobromyseľnej držby na základe iných skutkových okolností, než jeho právny predchodca (čl. štát), a to dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb., t.j. či dňom 1.5.1991 došlo k začatiu plynutia vydržacej doby. Keďže štát nebol v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí vlastníkom uvedených parciel, nemohol ich ani žalobca podľa uvedeného zákona od neho, ako nevlastníka, platne nadobudnúť.

68. Dôkazné bremeno o dobrej viere a že žalobcovi svedčí nadobúdací titul (a teda nadobudol vlastnícke právo) v danom prípade zaťažovala žalobcu, ako osobu, ktorej je dobrá viera na prospech. Aj odvolací Krajský súd v Košiciach v odôvodnení svojho rozhodnutia sp. zn. 6Co/165/2022 vychádzal pri svojom rozhodovaní z úvahy, že vo všeobecnosti dobrá viera musí byť hodnotená veľmi prísne, kedy poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. V prípade, ak nadobudnutie vlastníckeho práva na základe vydržania tvrdí štát (resp. orgán štátu), je nevyhnutné okolnosti vstupu do držby a dobrú vieru posudzovať ešte prísnejšie. Súd poukazuje na odôvodnenie bodu 82. citovaného rozhodnutia odvolacieho krajského súdu sp. zn. 6Co/165/2022, kde podľa odvolacieho súdu je potrebné pod bežnú opatrnosť (ktorú bolo možné od žalobcu požadovať) zahrnúť požiadavku aktívneho zisťovania konkrétnych skutočností, vedúcich (z hľadiska kritéria priemernej obozretnosti) k presvedčeniu, že štát na neho platne previedol vlastnícke právo. Pre nadobudnutie takéhoto presvedčenia je pritom nevyhnutné poznanie, či štát bol v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí vlastníkom sporných nehnuteľností a disponoval platným nadobúdacím vlastníckym titulom k nehnuteľnostiam a zároveň či boli splnené všetky podmienky stanovené uvedeným zákonom. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobca tak nedisponuje právnym titulom na vstup do držby, na základe ktorého by bolo možné ho považovať za dobromyseľného držiteľa.

69. Žalobca pri bežnej opatrnosti nemohol nadobudnúť presvedčenie, že štát v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. bol vlastníkom nehnuteľností a že disponoval platným nadobúdacím vlastníckym titulom k sporným nehnuteľnostiam, nemohol teda nadobudnúť presvedčenie, že na neho prešlo ex lege vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Žalobca mohol mať aspoň pochybnosti o nadobudnutí vlastníckeho práva, keďže osoby uvedené vo vyvlastňovacom rozhodnutí neboli riadne identifikované, a niektoré osoby dokonca boli v tom čase mŕtve. Dobromyseľnosť žalobcu tiež spochybňuje to, že sa nesprával ako vlastník nehnuteľnosti, a ani si nedal zapísať svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností. Pokiaľ sa cítil žalobca ako vlastník, uvedená povinnosť mu vyplývala aj z ust. § 14 ods. 4 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. Z tohto dôvodu ani Protokol č. 5 o prechode vlastníctva nehnuteľného majetku v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí nemohol byť domnelým titulom pre vstup žalobcu do dobromyseľnej držby.

70. Vzhľadom na uvedené dôvody a citované zákonné ustanovenia súd právne uzavrel, že žalobca nie je vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

71. Žalobca na pojednávaní súdu dňa 28.11.2023 predložil dve rozhodnutia senátu 2Co Krajského súdu v Košiciach, ktoré obsahovali odlišné právne posúdenia skutkovo a právne obdobnej právnej veci ako žalovanou predložené rozhodnutie senátu 6Co Krajského súdu v Košiciach.

72. Súd si je vedomý, že k znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (pozri PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (pozri I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

73. V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné sudy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom.

74. Jednou z elementárnych vlastností, definujúcich v podmienkach ústavného systému i právneho poriadku Slovenskej republiky sú dnu moc a aj jej primárnych nositeľov (sudcov), je jej nezávislosť a už ústava i zákon o sudcoch stanovujú tiež obrazne mantinely nezávislosti, tvorené tým, čím sa má na jednej strane sudca pri svojom rozhodovaní riadiť a čím je na druhej strane viazaný (vyššie slovné len právnymi predpismi so silou zákona a výsťou, právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, vysloveným v konaní o súlade právnych predpisov, pokiaľ toto inicioval súd a za podmienok ustanovených tzv. procesnými zákonmi tiež právnym názorom inštancie nadriadeného súdu); takto sú zároveň urobene súčasťou právneho poriadku ako základné interpretatívne pravidlá, za pomoci ktorých má sudca riadne naplniť požiadavky kladené na neho v procese poskytovania ochrany dotknutým právam strán sporu.

75. Organizácia všeobecných súdov je vybudovaná hierarchicky, každý stupeň súdnictva plní jemu zákonom určenú úlohu. Táto organizácia musí garantovať naplnenie základného práva strany sporu na súdnu ochranu. Aby sa tak mohlo stať, musí byť systém všeobecných súdov systémom funkčným.

76. V súlade s vyššie uvedeným záväznosť právneho názoru súdu vyššej inštancie, ktorý súd vyššej inštancie uviedol v zrušovacom rozhodnutí, spôsobuje, že súd nižšej inštancie je pri ďalšom rozhodovaní týmto názorom viazaný, avšak hovoríme o záväznosti v danej preskúmvanej veci. To znamená, že v tomto prípade súd nižšej inštancie už nemá naďalej voľnú úvahu pri právnom posúdení skutkového stavu v danom spore a je povinný riadiť sa právnym posúdením súdu vyššej inštancie a na jeho základe spor rozhodnúť. Hovoríme o kasačnej záväznosti zrušovacieho rozhodnutia, v zmysle ktorej je súd nižšej inštancie povinný bezvýhradne sa podriaďiť právnemu názoru súdu vyššej inštancie vyslovenému v zrušovacom rozhodnutí.

77. V danom prípade však súd prvej inštancie neporušil kasačnú povinnosť, ak pri svojom rozhodovaní vychádzal z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25.4.2023 vydaného pod sp. zn. 6Co/165/2022 a ďalších rozhodnutí senátu 6Co v obdobných prípadoch, ktoré vydal po tomto rozhodnutí, a takýto postup nemožno vnímať ako nepripustné nerefektovanie a úmyselné obchádzanie kasačnej záväznosti rozhodnutia súdu vyššieho stupňa.

78. Podľa ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

79. Podľa ust. § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

80. Podľa ust. § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

81. Podľa ust. § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

82. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, ktorej to priznáva zákon, náhradu týchto trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti so sporom musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu neexistoval spor pred všeobecným súdom.

83. V danom prípade žalovanej ako úspešnej strane sporu prináleží v zmysle ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku náhrada trov konania v celom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Poučenie: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa ust. § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa ust. § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).